

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีในหอพัก : กรณีศึกษา ในมหาวิทยาลัยคัดสรรแห่งหนึ่ง

สโรชิน สมพงษ์พันธุ์*

บทคัดย่อ

การสำรวจภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย ใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ จำนวน 144 คน เก็บข้อมูลในเดือนตุลาคม 2563 ด้วยแบบสอบถามออนไลน์ที่สร้างขึ้นค่าความเชื่อมั่น 0.84 วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ร้อยละ ค่ากลาง Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis H test

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง ร้อยละ 81.3 มีความพึงพอใจในทำเลที่ตั้งของหอพักทำให้เข้าถึงบริการของมหาวิทยาลัยได้สะดวก โดยเฉพาะการเข้าถึงห้องสมุด ร้อยละ 90.3 ในขณะที่ไม่พึงพอใจใน ความเร็วอินเทอร์เน็ตร้อยละ 69.4 มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การบริการของสำนักงานหอพัก สิ่งแวดล้อมบริเวณหอพัก อำนวยความสะดวกในหอพัก สภาพแวดล้อมห้องพัก และความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, นักศึกษา, หอพักในมหาวิทยาลัย

* นักวิชาการอิสระ

Corresponding Author: seehapong phetcharat Email: johnypech9265@gmail.com

Received 19/10/2020

Revised 26/11/2020

Accepted 24/12/2020

QUALITY OF LIFE AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS LIVING IN DORMITORY: CASE STUDY IN A SELECTED UNIVERSITY

*Sarochin Sompongpun**

ABSTRACT

This cross- sectional survey aimed to describe the quality of life among undergraduate students living in a private dormitory in a selected university and factors associated. 144 undergraduate students were recruited as study samples using systematic sampling. Data were collected using a self-administered online questionnaire developed with reliability 0.84 in October 2020. Data analysis such as percentage, mid-point, Mann-Whitney U test and Kruskal-Wallis H test were used.

The majority of participants was woman 81.3 percent. Most of the participants satisfied dormitory location to access university facilities especially in accessibility to library 90.3 percent. While 69.4 percent dissatisfied with the internet speed. Their quality of life was moderate. The factors that associated with the quality of life with a statistically significant $p\text{-value} < 0.05$, there was the service of the dormitory office, dormitory environment, the facility in the dormitory, the room environment, and the worth of the dormitory.

Keywords: Quality of life, student, private dormitory

*Independent Scholar

ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

มหาวิทยาลัย ไม่เพียงแต่ให้ความรู้แต่ยังเป็นสถานที่สร้างความสัมพันธ์ วัฒนธรรม และสังคม สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีผลต่อการเติบโตและประสิทธิภาพของนักศึกษา หอพักนักศึกษาจัดเป็นสถานที่พักอาศัย เป็นแหล่งหล่อหลอมและพัฒนาบุคลิคนักศึกษา ปี 2531 สว่างจิต ศรีระชา ศึกษา ชีวิต นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่ามีปัจจัยสภาพหอพักเป็นองค์ประกอบที่มีผลต่อชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัย¹ ปี 2546 มีการศึกษาการเปรียบเทียบการพักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัย ระหว่างหอพักมหาวิทยาลัย กับที่พักอาศัยเอกชน พบว่าหอพักมหาวิทยาลัยเป็นที่พักที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนักศึกษา แต่ควรปรับปรุงการบริหารจัดการให้การพักอาศัยมีความสุขสบาย เหมือนที่พักเอกชน² ต่อมามหาวิทยาลัยร่วมกับผู้ประกอบการเอกชนได้ก่อตั้งหอพักสวัสดิการนักศึกษา ได้ก่อตั้งหอพัก ในปี 2550-2555 ซึ่งแม้จะมีราคาแพงแต่ก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้ประกอบการยอมคาดหวังถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของลูกในการตัดสินใจเลือกที่พักอาศัยสำหรับการเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัย คุณภาพชีวิต เป็นการรับรู้ของบุคคล ในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านสภาวะจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม³ สถานที่พักอาศัยเป็นอีกปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต⁴ แต่ละ

มหาวิทยาลัยต่างมีระดับคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่เกี่ยวข้องแตกต่างกันตามวัฒนธรรม สังคม และลักษณะการดำเนินชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตและรูปแบบที่พักอาศัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยในปี 2557 ที่พบว่า ปัจจัยที่พักอาศัย ปัจจัยสถานที่ให้บริการ ปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ปัจจัยราคา ต่างมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ที่พักอาศัยรูปแบบแตกต่างกันมีผลต่อระดับคุณภาพชีวิตที่แตกต่างกัน⁵

การศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัยและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตเป็นข้อมูลสำคัญในการสร้างแนวทางการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

วัตถุประสงค์หลัก

เพื่อศึกษาคะแนนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์รอง

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคะแนนคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย

วิธีการศึกษา (Method)

รูปแบบการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional descriptive study) โดยดำเนินการศึกษาในนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย ระยะการศึกษา เดือน ตุลาคม 2563

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัยและปัจจุบันเช่าห้องพักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย

เกณฑ์การคัดเลือก คือ นักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยประจำอยู่ในหอพัก

เกณฑ์การคัดออก คือ มีปัญหาด้านสุขภาพหรือเจ็บป่วยในช่วงที่ทำการเก็บข้อมูลทำให้ไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีมหาวิทยาลัย และปัจจุบันเช่าห้องพักอาศัยที่หอพักทำการศึกษานำร่อง (pilot study) ด้วยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic sampling) ปรับปรุงแบบสอบถามและนำค่าเฉลี่ยของคะแนนคุณภาพชีวิต ไปคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยโปรแกรม WinPepi ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 198 คน จึงเลือกสุ่มตัวอย่างหอพักละ 100 คน จากนั้นสำรวจด้วยวิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกได้ 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหอพักปัจจุบัน ปรับมาจากแบบสอบถามคุณภาพชีวิตนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของ วิสัณ อ่างเข้า และเพิ่มเติมในส่วนการเข้าถึงบริการของมหาวิทยาลัย และข้อคำถามประเภทอินเทอร์เน็ตไร้สาย ร้านอาหาร/ร้านสะดวกซื้อเข้าไปในหัวข้อ สิ่งอำนวยความสะดวกภายในหอพัก และสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณหอพักและบริเวณใกล้เคียง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านคุณภาพชีวิต เป็นแบบสอบถามคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และอัตวิสัย (self-report subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้ ด้านร่างกาย (physical domain) ด้านจิตใจ (psychological domain) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (social relationships) ด้านสิ่งแวดล้อม (environment) มีค่าความเชื่อมั่น Cronbach's alpha coefficient เท่ากับ 0.8406 ค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.6515

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวม 26-60 คะแนน หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี 61-95 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตปานกลาง และ 96-130 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านสุขภาพกาย คะแนน 7-16 หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี 17-26 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตปานกลาง และ 27-35 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านจิตใจ คะแนน 6-14 หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี 15-22 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตปานกลาง และ 23-30 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านสัมพันธภาพทางสังคม คะแนน 3-7 หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี 8-11 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตปานกลาง และ 12-15 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านสิ่งแวดล้อม คะแนน 8-18 หมายถึง การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี 19-29 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตปานกลาง และ 30-40 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ส่วนที่ 4 การวางแผนที่พักอาศัยในอนาคต เป็นข้อคำถามหลายตัวเลือก ถึงแนวโน้มการอยู่อาศัยต่อของนักศึกษาปริญญาตรี มีคำตอบปลายเปิดได้แก่ ไม่ย้าย ย้าย ไปหอพักที่คุณภาพดีกว่า ย้ายไปหอพักที่ราคาถูกลงกว่า ไม่แน่ใจ และอื่น ๆ ระบุ เป็นคำตอบปลายเปิดในกรณีที่นักศึกษามีคำตอบอื่นนอกเหนือจากตัวเลือก

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นเพิ่มเติม เป็นข้อคำถามปลายเปิดให้นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นได้ว่าอยากให้หอพักปรับปรุงในด้านไหนเป็นพิเศษ สามารถเลือกตอบหรือไม่ก็ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลแจ้งกับทางสำนักงานหอพัก พร้อมทั้งขอข้อมูลประชากร จำนวนนักศึกษา ปริญญาตรี โท เอก พร้อมเลขห้องพัก คัดเลือกเฉพาะนักศึกษาปริญญาตรี ทำการติด QR code ที่ประตูห้องพักตามหมายเลขจากการสุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ google form

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง จากนั้นแปรข้อมูลตามรหัสข้อมูลที่กำหนดไว้และเข้ารหัสการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS version 26 ใช้สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ทดสอบการแจกแจงโค้งปกติด้วย Kolmogorov-Smirnov test พบว่า การแจกแจงไม่เป็นโค้งปกติ จึงใช้สถิติ Mann-Whitney U test และ Kruskal-Wallis H test

ข้อพิจารณาทางจริยธรรม

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตสำนักงานหอพัก และในแบบสอบถามออนไลน์มีการแจ้งกับผู้ตอบแบบสอบถามใน

การไม่นำข้อมูลไปใช้นอกเหนือจากการวิจัย และนำเสนอข้อมูลโดยภาพรวมไม่ระบุถึงตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา (Results)

1. ข้อมูลทั่วไป

การศึกษารั้งนี้มียอดการตอบกลับ ร้อยละ 72 กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง รายได้จากผู้ปกครอง $6,000 \pm 3,000$ บาท ไม่มีรายได้เสริมจากการ

ทำงาน ร้อยละ 88.9 ภูมิลำเนา อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 86.8 ระยะเวลาที่อาศัยในหอพัก น้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 38.2 พักอาศัยอยู่กับเพื่อน ร้อยละ 61.1 พักอาศัยที่ชั้น 3 ร้อยละ 24.3 พักห้องประเภทแอร์ธรรมดา ร้อยละ 56.9 ไม่เคยมีประสบการณ์การอยู่หอพัก ร้อยละ 46.5 เดินทางด้วยรถจักรยานยนต์ ร้อยละ 54.3 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ (N = 144)		
ชาย	24	16.7
หญิง	117	81.3
เพศทางเลือก	3	2.1
รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครอง (median $\pm$ interquartile range = $6,000 \pm 3,000$ บาท) (N = 142)		
ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในหอพัก (N = 144)		
น้อยกว่า 1 ปี	55	38.2
1 ปี	24	16.7
2 ปี	21	14.6
3 ปี	33	22.9
4 ปี และมากกว่า	11	7.7
จำนวนสมาชิกในห้องพัก (N = 144)		
1 คน	56	38.9
2 คน	88	61.1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์อยู่หอพัก (N = 144)		
ไม่เคย	67	46.5
เคย หอเอกชน	44	30.6
เคย หอมหาวิทยาลัย	33	22.9

2. ความพึงพอใจ

นักศึกษาปริญญาตรีที่อาศัยอยู่หอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย มีความพึงพอใจในด้านการเข้าถึงบริการของมหาวิทยาลัยมากที่สุดถึงร้อยละ 91 (เข้าถึง

ห้องสมุดได้สะดวกมากที่สุดร้อยละ 90.3) ในขณะที่ไม่พึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพักน้อยที่สุดร้อยละ 34.7 (ความเร็วอินเทอร์เน็ตมากที่สุดร้อยละ 69.4) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อหอพัก (N = 144)

ความคิดเห็นต่อหอพัก	พอใจ
	n (ร้อยละ)
สภาพแวดล้อมห้องพัก	121 (84)
แสงสว่าง	92 (63.9)
เสียงรบกวน	67 (46.5)
อุณหภูมิ	125 (86.8)
การระบายอากาศ	103 (71.5)
สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก	94 (65.3)
ห้องอ่านหนังสือ	95 (66)
เครื่องซักผ้า/อบผ้ามีเพียงพอและเหมาะสม	78 (54.2)
ตู้หยอดน้ำมีเพียงพอและเหมาะสม	80 (55.6)
อินเทอร์เน็ตมีความเร็วมีเพียงพอและเหมาะสม	44 (30.6)
สิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณหอพักและบริเวณใกล้เคียง	122 (84.7)

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อหอพัก (N = 144) (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อหอพัก	พอใจ
	n (ร้อยละ)
ทัศนียภาพสวยงาม ร่มรื่น น่าอยู่อาศัย	121 (84)
สถานที่ที่ทั้งขยะจำนวนเพียงพอและมีการจัดการอย่างเหมาะสม	112 (77.8)
มีร้านอาหาร/ตู้สะดวกซื้อ/ร้านสะดวกซื้อจำนวนมากเพียงพอ	93 (64.6)
มีตู้กดเงินสด (ATM) จำนวนมากเพียงพอ	58 (40.3)
มีการจัดเตรียมพื้นที่รับพัสดุหรือจดหมายที่เหมาะสม	68 (47.2)
หอพักมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีและเหมาะสม	116 (80.6)
การบริการของสำนักงานหอพัก	113 (78.5)
การบริการของสำนักงานหอพัก	113 (78.5)
เจ้าหน้าที่สำนักงานหอพักดูแลเอาใจใส่และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี	123 (85.4)
เจ้าหน้าที่สำนักงานหอพักรับฟังและแก้ปัญหาให้อย่างรวดเร็ว	82 (56.9)
ทางสำนักงานหอพักมีการจัดเตรียมพื้นที่แจ้งข้อมูลข่าวสารอย่างเหมาะสมและทั่วถึง	103 (71.5)
การเข้าถึงบริการของมหาวิทยาลัย	131 (91.0)
ความสะดวกในการการเดินทางไปห้องสมุด	130 (90.3)
ความสะดวกในการเดินทางไปศูนย์สุขภาพ/สถานรักษาพยาบาล	121 (84)
ความสะดวกในการเดินทางไปสถานที่เล่นกีฬา/ออกกำลังกาย	114 (79.2)
ความสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการขนส่งสาธารณะ	122 (84.7)
ความคุ้มค่าของที่พักอาศัย	117(81.3)
ค่าน้ำค่าไฟ (median $\pm$ interquartile range = 500 $\pm$ 488 บาท) N(144)	

3. คุณภาพชีวิต 91.49 $\pm$ 13.14 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และมี
 นักศึกษาปริญญาตรีที่อาศัยอยู่ คุณภาพชีวิตในรายด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ใน
 หอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย มี เกณฑ์ปานกลาง ดังตารางที่ 3
 ค่ามัธยฐานของคะแนนภาพรวมคุณภาพชีวิต

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนคุณภาพชีวิต (Median $\pm$ IQR)

คุณภาพชีวิตแต่ละด้าน	ภาพรวม
ภาพรวมคุณภาพชีวิต	91.49 $\pm$ 13.14
คุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย	25.41 $\pm$ 3.76
คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ	20.98 $\pm$ 3.97
คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพสังคม	10.58 $\pm$ 1.95
คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม	27.42 $\pm$ 4.64

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิต

ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไป ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

ปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อหอพัก มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ คือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกในหอพัก ปัจจัยด้านการบริการของสำนักงานหอพัก ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมบริเวณหอพักและ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมห้องพัก ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน

ปัจจัยด้านการวางแผนที่พักในอนาคต ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

ปัจจัยด้านความคิดเห็นต่อหอพักที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับ สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ห้องอ่านหนังสือ เครื่องซักผ้า หยอดน้ำและอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$ การบริการของสำนักงานหอพัก คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับการบริการของสำนักงานหอพัก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพื้นที่แจ้งข่าวสารและด้านการเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value} < 0.05$

สิ่งแวดล้อมบริเวณหอพัก คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับ สิ่งแวดล้อมบริเวณหอพัก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน

ทัศนียภาพสวยงาม ร่มรื่น น่ายุอาศัย ด้านการจัดการขยะ ด้านร้านอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ ด้านความปลอดภัยและด้านพื้นที่รับพัสดุ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ $p\text{-value}<0.05$

สภาพแวดล้อมห้องพัก คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในห้องพัก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านแสงสว่าง ด้านเสียงรบกวน ด้านอุณหภูมิในห้องพัก

และด้านการระบายอากาศ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value}<0.05$

การเข้าถึงสวัสดิการของมหาวิทยาลัย คุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าถึงสวัสดิการของมหาลัย ความคุ้มค่า ค่าน้ำ-ค่าไฟ และการวางแผนอยู่อาศัยในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p\text{-value}<0.05$

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อหอพักและค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต

ความคิดเห็นต่อหอพัก (N = 144)	พอใจ (mean)	ไม่พอใจ (mean)	P-value
สภาพแวดล้อมห้องพัก	92.91	84	0.002*
แสงสว่าง	94.55	86.06	0.000*
เสียงรบกวน	95.01	88.42	0.001*
อุณหภูมิ	92.44	85.21	0.009*
ระบายอากาศ	92.81	88.17	0.049*
สิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก	94.46	85.9	0.000*
ห้องอ่านหนังสือ	93.82	86.96	0.001*
เครื่องซักผ้า	93.95	88.58	0.003*
ตู้หยอดน้ำ	94.64	88.96	0.006*
อินเทอร์เน็ต	94.59	90.12	0.026*
สิ่งแวดล้อมบริเวณหอพัก	92.79	84.27	0.001*

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจต่อหอพักและค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิต (ต่อ)

ความคิดเห็นต่อหอพัก (N = 144)	พอใจ (mean)	ไม่พอใจ (mean)	P-value
ทัศนียภาพสวยงาม ร่มรื่น	93.17	82.65	0.000*
การจัดการสถานที่ที่ขยะ	93.3	85.13	0.000*
ร้านอาหาร/ร้านสะดวกซื้อ	93.22	88.33	0.014*
ตู้ ATM	91.57	91.43	0.687
พื้นที่รับพัสดุ	94.01	89.22	0.026*
ปลอดภัย	92.71	86.43	0.017*
การบริการของสำนักงานหอพัก	93.29	84.9	0.000*
เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ	92.7	84.38	0.002*
รับฟังและแก้ปัญหารวดเร็ว	93.1	89.35	0.063
พื้นที่แจ้งข่าวสาร	94.94	82.8	0.000*
การเข้าถึงสวัสดิการของมหาวิทยาลัย	91.65	89.85	0.453
ห้องสมุด	91.45	91.86	0.683
ศูนย์สุขภาพ/สถานพยาบาล	92.54	85.96	0.014*
สถานที่ออกกำลังกาย/เล่นกีฬา	93.06	85.5	0.004*
บริการขนส่งสาธารณะ	91.66	90.5	0.594
ความคุ้มค่า	92.36	87.7	0.033*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ p-value<0.05

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ อยากให้มีการปรับปรุงอินเทอร์เน็ตไว้

สายให้มีความเร็วสูงมากขึ้น รองลงมาเป็นเรื่องเสียงรบกวนในหอ อยากให้หอพักมีมาตรการหรือกฎในการใช้เสียงดังในหอพัก และหอवरอินเตอรโดยส่วนใหญ่มี

ข้อเสนอแนะให้จัดทำหลังคาที่จอดรถและปรับปรุงการสื่อสารกับทางสำนักงานหอพัก ขณะที่หอพักแปดหลังมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก ได้แก่ เครื่องซักผ้า และเครื่องกดน้ำดื่ม นักศึกษาปริญญาตรีที่อาศัยอยู่หอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่วางแผน ไม่ย้ายจากหอพักเดิมและจะอยู่จนเรียนจบการศึกษามากที่สุดร้อยละ 52.80 โดยมีการให้เหตุผลเพิ่มเติมอื่น คือ ไม่ย้ายเนื่องจากผู้ปกครองไม่อนุญาต 1 คน ไม่ย้ายต้องทนอยู่ต่อไป 1 คน และไม่ย้ายเพราะผู้ปกครองไม่อนุญาตจึงต้องทนอยู่ต่อไป 1 คน รองลงมาคือ นักศึกษาปริญญาตรีที่ยังไม่แน่ใจว่าจะตัดสินใจอยู่พักอาศัยในหอพักเดิมต่อหรือไม่ร้อยละ 32.6 และนักศึกษาปริญญาตรีที่ตัดสินใจว่าจะย้ายไปหอพักอื่นร้อยละ 32.60 เลือกที่จะย้ายไปอยู่หอพักที่มีบริการและคุณภาพดีกว่านี้ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.43 จะย้ายไปหอพักที่มีราคาถูกกว่านี้ 6 คน ร้อยละ 4.17 และจะย้ายไปหอพักที่ใกล้กับคณะมากกว่านี้ 2 คน ร้อยละ 1.39

วิจารณ์ (Discussions)

ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า ข้อมูลทั่วไปไม่มีความสัมพันธ์ ต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย สอดคล้องกับงานวิจัยของภัทรพล มหาพันธ์ ที่พบว่า เพศ ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตทั้งโดยภาพรวมและในรายด้าน⁶

ด้านความคิดเห็นต่อหอพัก พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัยพึงพอใจด้านการเข้าถึงบริการของมหาวิทยาลัยมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการเดินทางไปหอสมุดสามารถเดินทางไปได้สะดวก กล่าวได้ว่า หอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่ดี สามารถเข้าถึงทรัพยากรของมหาวิทยาลัยได้สะดวก รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณหอพักและบริเวณใกล้เคียง(พึงพอใจมากที่สุดในเรื่องทัศนียภาพสวยงาม รมรื่น น่าอยู่อาศัย), ด้านสภาพแวดล้อมหอพัก(พึงพอใจมากที่สุดในเรื่องอุณหภูมิ), ด้านการบริการของสำนักงานหอพัก(พึงพอใจมากที่สุดในเรื่องการดูแลเอาใจใส่และให้คำแนะนำเป็นอย่างดี) และ พึงพอใจน้อยที่สุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก (พึงพอใจน้อยที่สุดในเรื่องความเร็วอินเทอร์เน็ต) สอดคล้องกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ทั้งนักศึกษาหอพักวรรณอินเตอร์และนักศึกษาหอพักแปดหลังให้ความเห็นว่า อินเทอร์เน็ตหอพักโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงนี้ ที่การเรียนออนไลน์เข้ามามีบทบาทสำคัญ ทำให้นักศึกษามีการใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น และมีความคาดหวังต่อความเร็วอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

ด้านคุณภาพชีวิต พบว่านักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยอยู่ในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัยมีค่ามัธยฐานของคะแนนคุณภาพชีวิต 91.49 $\pm$ 13.14 และโดยรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวสันต์ วงศ์ประสิทธิ์ เรื่อง คุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพักมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ที่พบว่า คุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่อาศัยอยู่หอพัก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง⁷ และ สอดคล้องกับการศึกษา คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ของ อนันต์ศรี สมิธินราเศรษฐ์ ที่พบว่า โดยรวมนักศึกษาพยาบาลมีคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมปานกลางและมีค่าคะแนน 89.95 $\pm$ 14.389⁸ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรงรอง สิตไทย ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาแพทย์ในระดับชั้นคลินิกพบว่า มีคะแนนคุณภาพชีวิตอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง⁹ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดแต่ละด้านแล้ว พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพสังคม และสิ่งแวดล้อม อยู่ในเกณฑ์คุณภาพชีวิตปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ คุณภาพชีวิตของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ของ อนันต์ศรี สมิธินราเศรษฐ์ ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้าน

ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง⁸

ด้านการวางแผนที่พักอาศัยในอนาคต พบว่า นักศึกษาปริญญาตรีที่พักอาศัยอยู่ในหอพักเอกชนในกำกับของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ ตัดสินใจที่จะพักอยู่อาศัยต่อมากที่สุด ถึง เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลในการตัดสินใจอยู่ต่อแล้ว พบว่ามีการให้เหตุผลเพิ่มเติมอื่นคือ 'ไม่ย้ายเพราะผู้ปกครองไม่อนุญาตจึงต้องทนอยู่ต่อไป' ซึ่งด้วยเหตุผลด้านอาจเป็นปัจจัยที่ทำให้การวางแผนที่อยู่อาศัยในอนาคตของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิต เนื่องจากนักศึกษาอยู่อาศัยที่หอเดิมต่อด้วยเงื่อนไขอื่นที่ไม่ใช่การอยู่อาศัยต่อด้วยความสมัครใจ และนักศึกษาปริญญาตรีที่ตัดสินใจจะย้ายไปหอพักอื่น โดยเลือกที่จะย้ายไปอยู่หอพักที่มีบริการและคุณภาพดีกว่านี้ ย้ายไปหอพักที่มีราคาถูกลงกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านของความคุ้มค่าของหอพัก ที่กล่าวว่าหอพักมีราคาแพง นอกจากนี้มีนักศึกษาที่จะย้ายไปหอพักที่ใกล้กับคณะมากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตพร ห้าวเจริญ พบว่า ปัจจัยเรื่องระยะทางจากบริเวณหอพักไปอาคารเรียน มีความจำเป็นและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตมากที่สุดเมื่อเทียบกับปัจจัยทางกายภาพภายนอกอาคาร¹⁰ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคมน วิทปิยานนท์ ที่พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเช่าลักษณะที่พักของนักศึกษา คือ ระยะทางจากที่พักถึง

มหาวิทยาลัย ค่าเช่า และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายในที่พัก¹¹

ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิต พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ คือปัจจัยด้าน ด้านการบริการของสำนักงานหอพัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิสัญ อ่างเข้า ที่พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับหอพัก คือ การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่หอพัก และสภาพแวดล้อมของห้องพักด้วยแสงสว่าง¹² และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในหอพัก ด้านสภาพแวดล้อมห้องพัก และด้านสิ่งแวดล้อมบริเวณหอพัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตพร ห้าวเจริญ พบว่า ปัจจัยด้านการให้บริการมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพของนักศึกษาในหลายลักษณะมากที่สุด รองลงมาคือ องค์ประกอบภายในอาคาร (ขนาดและสัดส่วนของห้องพัก และสิ่งอำนวยความสะดวก ภายในหอพัก) และองค์ประกอบภายนอกอาคาร (ตำแหน่งที่ตั้ง และความร่มรื่นสวยงามของทัศนียภาพ)¹⁰

นักศึกษาที่เช่าหอพักราคาแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ต่างกัน¹³อีกทั้ง นักศึกษาที่พักหอพักมหาวิทยาลัย มีวิถีชีวิตทั้งในด้านการเรียน การเที่ยวพักผ่อน การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกับนักศึกษาที่พักหอพักเอกชนและพักบ้านตนเอง¹⁴ เนื่องจากการพักอาศัยอยู่ในมหาวิทยาลัยก็อาจมีปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วมด้วย¹⁵ และ

ความพึงพอใจต่อหอพักของนักศึกษาจึงอาจมีความแตกต่างกันไปตามบริบททางสังคม ปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิต และการเรียนของนักศึกษาอย่างมากสะท้อนให้เห็นจากการรวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะของนักศึกษาจากแบบสอบถามที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการให้ปรับปรุงด้านความเร็วอินเทอร์เน็ตมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลพรรณ จันทศรี ที่พบว่า นักศึกษามีความต้องการให้ปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตและสัญญาณ Wi-Fi ให้มีความเสถียรพร้อมใช้งานมากขึ้นมากที่สุด¹⁶

ข้อยุติ (Conclusions)

คุณภาพชีวิตของนักศึกษาหอพักมีความสำคัญและเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่ดีของหอพัก จึงควรมีการปรับปรุงที่พักอาศัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อให้นักศึกษาหอพักมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

ปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ต ให้มีความเร็วและสม่ำเสมอ

1. เพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารกับทางสำนักงานหอพัก
2. จัดพื้นที่สำหรับร้านสะดวกซื้อ หรือร้านอาหารเพิ่มเติม

สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

องค์ความรู้ในเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพชีวิตของนักศึกษาหอพัก สามารถเป็นแนวทางการพัฒนาปรับปรุงที่อยู่อาศัยบริเวณมหาวิทยาลัยเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง (References)

1. Srirasa S. Student life at Khon Kaen University [Master Thesis in Education]. Bangkok: The graduate School, Chulalongkorn University; 1988. [in Thai].
2. In-Ya I. Comparative of Khon Kaen University students living between university dormitory and private dormitory. Chulalongkorn University Bangkok; 2003. [in Thai].
3. World Health Organization. WHOQOL: Measuring Quality of Life [online] 2012 [cited 2020 Oct 10]. Available from: <https://kku.world/3r0fl>
4. Poomjan P. The study of quality of life of preclinical medical students of Faculty of medicine Siriraj Hospital. Siriraj Medical Bulletin 2017; 10(1): 10-17. [in Thai].
5. Premmaprayoonwongsa T. The relation between quality of life and

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

ผู้วิจัยขอขอบคุณทางสำนักงานหอพักที่ให้ความร่วมมือและคณาจารย์ที่ให้คำปรึกษาและขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่เข้าร่วมการศึกษาและให้ข้อมูล

housing pattern for students in Khon Kaen University [Master Thesis in Social Development]. Khon Kaen: The graduate School, Khon Kaen University; 2014. [in Thai].

6. Mahakhan P. The Study quality of life Bachelor Degree Faculty education Silpakorn University. Nakhon Pathom: Silpakorn University; 2007. [in Thai].
7. Wongprasit N, Yanmanovisit N, Prapatsorn C, Viriyakul O, Seangsawang W. The Quality of Life of Students Living in Dormitory Rajabhat University. Research and Development Journal, Loei Rajabhat University 2020; 52(15) : 61– 72. [in Thai].
8. Smithnaraseth A. The study of Quality of life among Nursing Students, Eastern Asia University. Christian University of Thailand Journal 2018;

- 24(4): 562–576. [in Thai].
9. Sitthai W. He Quality Of Life of Clinical Medical Students. **Srinakharinwirot Research and Development (Journal of Humanities and Social Sciences)** 2020; 12(23): 73-85. [in Thai].
10. Haocharoen K. Dormitory's Physical Factor and the Quality of Thammasat University' s Lives. **Journal of the faculty of architecture King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang** 2012; 14: 13–24. [in Thai].
11. Vithayapiyanont P. The factor Influencing in Choosing Accommodation of Students in Sansai District, Chiang Mai Province [online] 2017 [cite 2020 Oct 9]. Available from [https:// kku.world/p6t2h](https://kku.world/p6t2h) [in Thai].
12. Anghao W, Nimnuan C. Quality of life of students living in dormitories of Chulalongkorn University. **Chala Med J** 2009; 53(6):545-55. [in Thai].
13. Sukpatcharaporn N, Klunklin P. Behavior of Undergraduate Students Towards Renting Accommodations in Mueang Chiang Mai District. **J.Grad Res** 2019; 10(2): 213-227. [in Thai].
14. Prommali C, Jaroenkornburi S. Lifestyles of Undergraduate student of Khon Kaen University. **Journal of Education Khon Kaen University (Graduate Studies Research)** 2020; 1(2): 26-34. [in Thai].
15. Thawongsa K, Srinonyang P, Aphaiso P, Chotichai B, Sariya W. Factors of influencing Quality of student life in Mahamakut Buddhidt University, Srilanchang Campus. **MBU Education Journal** 2018; 6(1): 547-65. [in Thai].
16. Chantasorn W, Teeravannittrakul S, Saengjan K. The Quality of Life of the Undergraduate Students in Burapha University, Bangsaen Campus. **Journal of education** 2019; 30(3) : 228- 42. [in Thai].